

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים פליליים

ע"פ 8992/22

לפני: כבוד המשנה לנשיאה ע' פוגלמן
כבוד השופטת ד' ברק-ארז
כבוד השופט ד' מינץ

המערער: פלוני

נ ג ד

המשיבה: מדינת ישראל

ערעור על הכרעת דינו של בית המשפט המחוזי בירושלים
(השופטת ח' מאק-קלמנוביץ') בתפ"ע 48794-08-21 מיום
17.7.2022

תאריך הישיבה: ב' בתמוז התשפ"ג (21.6.2023)

בשם המערער: עו"ד אריאל הרמן

בשם המשיבה: עו"ד מיכל קליין

פסק-דין

השופט ד' מינץ:

1. המערער הורשע לאחר שמיעת הוכחות בביצוע מעשים מגונים בקטין מתחת לגיל 16 שלא בהסכמה חופשית, עבירה לפי סעיף 348(ב) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: החוק) בנסיבות סעיף 345(ב)(1) לחוק בנסיבות סעיף 345(א)(1) לחוק; בהפרת צו פיקוח, עבירה לפי סעיף 22 לחוק הגנה על הציבור מפני ביצוע עבירות מין, התשס"ו-2006 (להלן: חוק הפיקוח); ובהטרדה מינית, עבירה לפי סעיף 5(א) בנסיבות סעיף 3(א)(6) לחוק למניעת הטרדה מינית, התשנ"ח-1998. על המערער הושת עונש מאסר

בפועל של 15 חודשים ועונשים נלווים. ערעור המערער לפנינו מופנה נגד הכרעת הדין ולא נגד גזר הדין.

2. על פי עובדות כתב האישום, ביום 20.9.2016 ניתן נגד המערער צו פיקוח ומעקב בהתאם לסעיף 12 לחוק הפיקוח לתקופה של 5 שנים (תפ"ח 563/08; להלן: צו הפיקוח). צו הפיקוח אסר על המערער, בין היתר, להתחבר ולשהות עם קטינים. חרף הוראות הצו, ביום 12.8.2021 בסביבות השעה 13:00 שהה המערער במרכז מסחרי בירושלים. באותה עת עבר במקום י', קטין יליד שנת 2014 (להלן: הקטין), והתיישב על ספסל. המערער התיישב על יד י' בעודו אוחז בבקבוק בירה והציע לקנות לו משהו, אך י' סירב. המערער אמר ל-י' "אם אתה רוצה תוריד בבית כנסת מכנסיים", אך י' השיב בשלילה ואמר שזה מגעיל אותו. המערער שב ואמר לו "מתי אתה רוצה להוריד", אך י' סירב פעם נוספת. המערער שב על הצעתו ואמר ל-י' "לך לאט לאט לבית כנסת להוריד מכנסיים, גם אני אוריד", והוסיף וחזר על כך מספר פעמים. אלא ש-י' עמד על סירובו. מיד לאחר מכן המערער נגע בירכו של י' מעל בגדיו. בתגובה לכך י' אמר למערער שלא יגע בו, אולם המערער נגע בירכו השנייה. בעקבות זאת י' קם ועזב את המקום.

3. בתשובתו לאישום הודה המערער בקיומו של צו הפיקוח ובכך שהיה בתוקף בזמן הרלוונטי, וכן הודה בכך שנכח במרכז המסחרי בזמן שהקטין שהה בו. אלא שלטענת המערער הוא פנה לקטין, הציע לו לקנות לו משהו, החליף עמו מספר מילים בודדות ולאחר מכן הקטין עזב את המקום. בא-כוח המערער ציין כי המערער לא ידע את גילו של הקטין.

4. הואיל והמערער הודה בביצוע עבירה של הפרת צו הפיקוח, המחלוקת שנותרה בין הצדדים נגעה לעבירות ההטרדה המינית והמעשים המגונים.

5. מפאת גילו של הקטין, שהיה כבן 7.5 בעת ביצוע המעשים וחקירת האירועים, חוקרת הילדים אסרה את עדותו. על כן מטעם המאשימה העידו חוקרת הילדים וכן אמו של הקטין. המערער עצמו בחר שלא להעיד. טענות בא-כוח המערער בהליך לפני בית המשפט המחוזי התמקדו בשני נושאים עיקריים. הנושא הראשון עסק בשאלה האם אכן נגע המערער בקטין. בהקשר זה נטען כי הקטין סיפר לאמו על האירוע אך לא על כך שהמערער נגע בו, וגם לחוקרת הילדים סיפר על הנגיעה רק בסיום החקירה לאחר שנשאל "שאלת מיצוי", ולא מלכתחילה. הנושא השני בו התמקד בא-כוח המערער היה שאלת קיומה של דרישת הסיוע. בעניין זה נטען כי הראיות על מצבו הנפשי של הקטין אינן

יכולות להיחשב כסיוע, מפני שקיימת אפשרות שמצבו של הקטין נגרם כתוצאה מעצם פנייתו של המערער אליו, ולא דווקא בשל המעשים המגונים שעשה בו.

6. בית המשפט המחוזי דחה את טענות בא-כוח המערער. בכל הנוגע לשאלת הנגיעה בקטין, בית המשפט מצא כי התרשמותה של חוקרת הילדים לפיה הקטין תיאר את אשר חווה, מבוססת כראוי בחומר הראיות, הגיונית וסבירה ויש לקבלה. וכדברי בית המשפט:

“חוקרת הילדים נימקה את התרשמותה והציגה שורה של קריטריונים מקצועיים המתקיימים במקרה זה. הדברים עולים הן בהתרשמות הכתובה (ת/3) והן בעדותה בבית המשפט. מחקירת הילדים עולה כי הקטין עיגן את המעשים שתיאר בזמן ובמקום. הוא מסר תיאורים מפורטים וחיים של העובדות הרלוונטיות, ביניהן מקום האירוע, זהותו ומראהו של הפוגע, סדר הדברים, המפגש בינו ובין אמו ועוד. כל אלה מחזקים את אמינות גירסתו” (פסקה 9 להכרעת הדין).

בית המשפט ציין בהקשר זה כי אמנם תיאורי המגע הפיזי מופיעים בסיום חקירתו של הקטין, לאחר שהשלים את תיאור האירוע ולאחר שנשאל אם המערער עשה לו “עוד משהו”. עם זאת, תיאורים אלה ניתנו על ידו בתשובה לשאלות פתוחות מצד חוקרת הילדים, ללא הדרכה. רצף העדות מצביע על כך שהקטין גם הדגים את המעשים מיד כשהחל לתאר אותם, בד בבד עם מתן תשובתו. לדברי חוקרת הילדים האפשרות של היזכרות בדברים רק בשלב שאלות המיצוי קורה לא פעם והדבר אינו נתפס כבעייתי. אדרבה, ניתן להניח כי לשם כך נועדו שאלות המיצוי, והצורך בהן הוא על מנת לערוך מעין חזרה ולאפשר הוספת עובדות רלוונטיות נוספות אם לא נאמרו קודם לכן. מה גם, שבמהלך חקירת הילדים חוקרת הילדים שאלה את הקטין מדוע לא סיפר זאת מוקדם יותר, והדבר לא גרם לו לחוסר ביטחון או לחזור בו. נוכח כל האמור נמצא כי יש לקבל את גרסתו של הקטין כמקשה אחת.

7. בית המשפט הדגיש כי הקטין מסר בעדותו שראה את המערער במקום האירוע פעמים רבות קודם לכן, והוא יכול לזהותו. הקטין אף זיהה את המערער בעת שיצא עם אמו לחפש אותו בסמוך להגעתו לביתו מיד לאחר קרות האירוע. גם המערער עצמו אישר שנכח במקום ואף הודה שפנה בדברים אל הקטין והציע לקנות לו משהו. בנסיבות אלו, האפשרות שהקטין, ילד כבן 7.5 שנים בלבד, בדה מליבו עובדות נוספות והוסיף לתיאור עובדות שקריות, אינה מתיישבת עם גילו הצעיר ומחייבת יכולת מניפולטיבית שקשה

מאד לייחס לילד בגיל זה. בכל הנוגע לטענה כי הקטין לא סיפר גם לאמו על הפגיעה הפיזית, צוין כי ניתן להבין את חוסר רצונו לחשוף לפני אמו את העובדות במלואן, בין ממבוכה ובין בשל רצון שלא לצערה.

8. באשר לסוגיה השנייה שעמדה בבסיס טענות בא-כוח המערער, נקבע כי מצבו הנפשי של הקטין ממלא אחר דרישת הסיוע. צוין בהקשר זה כי אמו של הקטין העידה על סערת הרגשות שהקטין היה נתון בה עת הגיעה לביתה ומצאה אותו עטוף בשמיכה ומתנהג במוזרות, ועובדות אלה מצביעות במובהק על מצבי נפשי חריג. בית המשפט ציין כי אין מדובר "בחכמה שבדיעבד" בלבד, שכן מיד לאחר שהאם שמעה את דברי הקטין היא יצאה איתו לחפש את הפוגע, וזמן קצר לאחר מכן הזעיקה את המשטרה. הודגש כי אין לקבל את הטענה שיתכן שמצבו הנפשי של הקטין נגרם מעצם המפגש עם המערער ולא בשל המעשים המיוחסים לו. זאת הן מהטעם שהמערער לא הכחיש את סיפור המסגרת ואין להניח שהקטין מבקש להעליל עליו עלילות; והן מהטעם שגם מגרסת המערער עולה שהקטין לא עזב את המקום מיד כשהתיישב לידו אלא לאחר אינטראקציה ביניהם.

9. בנוסף למצבו הנפשי מצא בית המשפט תוספות ראייתיות נוספות לראיות התביעה. ראשית, המערער בחר שלא למסור גרסה על דוכן העדים. שנית, המערער שינה את גרסתו בנושא המצוי בליבת המחלוקת בין הצדדים. כך, בהודעתו הראשונה במשטרה הוא הכחיש מפגש עם הקטין מלבד אמירת "שלום-שלום" כאשר ראה אותו עובר במרכז המסחרי. בהודעתו השנייה המערער חזר תחילה על הכחשתו, אך בהמשך הודה כי שוחח עם הקטין שיחה שנמשכה פרק זמן כלשהו, אישר כי הציע לו ממתקים או גלידה ואף חזר על כך מספר פעמים. שינוי גרסה זה מהווה שקר ברור בעניין משמעותי, ואף אם אין בו כדי לשמש סיוע, הוא פוגע באופן ניכר במהימנותו של המערער.

10. בשל כל אלו בית המשפט הרשיע את המערער בכל העבירות שיוחסו לו.

11. בערעורו חזר בא-כוח המערער על הטענות שנטענו בבית המשפט המחוזי – הן לעניין העיתוי בו מסר הקטין על אודות הנגיעה ברכו, והן לעניין התוספת הראייתית לתמיכה בעדות הקטין שנמסרה לפני חוקרת הילדים. בעניין זה בא-כוח המערער לא הותיר אבן על אבן בטיעונו. ברם, אין בכך כדי להועיל למערער.

12. אכן, התייחסותו של הקטין למגע הפיזי הועלתה רק בשלהי חקירתו על ידי חוקרת הילדים. ואכן, הקטין לא סיפר על המגע הפיזי לאמו מיד בסמוך לקרות האירועים. עם זאת, בית משפט זה חזר לא פעם ולא פעמיים על כך שעדותם של קטינים נפגעי עבירות מין עשויה ללקות בחוסר קוהרנטיות, אי דיוקים וחוסרים (ראו למשל לאחרונה: ע"פ 1697/20 שורדיקר נ' מדינת ישראל, פסקה 38 (24.8.2021); ע"פ 1935/20 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 21 (31.3.2021)). בית משפט זה גם חזר על כך שחשיפה הדרגתית של אירועים אף היא מאפיינת עדויות של קורבנות עבירות מין, ובפרט קטינים, ואין בה כדי לפגוע במהימנותם ובאמינותם (ע"פ 5582/09 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 85 (20.10.2010); ע"פ 3615/18 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 59 (26.3.2020); ע"פ 10163/08 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 13 (13.9.2010)). לא למותר להזכיר בהקשר זה כי תיאור המגע הפיזי בחקירת הילדים הועלה על ידי הקטין מיוזמתו ללא כל שאלות מדריכות ואף לווה בהדגמות. כמו כן, הקטין עומת על ידי חוקרת הילדים עם העובדה שעניין זה הועלה על ידו רק בשלהי חקירתו, והדבר לא גרם לו לבלבול או לחוסר ביטחון. בנסיבות אלה, אין מקום להתערב בהערכת מהימנותו של בית המשפט המחוזי, התערבות השמורה ממילא למקרים חריגים בלבד (וראו לדוגמה לאחרונה: ע"פ 2783/22 דאבוש נ' מדינת ישראל, פסקה 36 (12.5.2023)).

13. ובאשר למצבו הנפשי של הקטין, גם בעניין זה אין מקום להתערב בהכרעת דינו של בית המשפט המחוזי. נקודת המוצא עליה אין חולק היא כי מצב נפשי של קטין יכול לשמש ראיית סיוע לעדותו (ע"פ 6038/21 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 72 (5.1.2023); ע"פ 5209/20 מדינת ישראל נ' פלוני, פסקה 5 לפסק דיני (12.7.2022)). דומה כי גם אין חולק בענייננו על כך שהקטין היה בסערת רגשות בסמוך לפגישתו עם המערער. המחלוקת נסובה על השאלה האם המצב הנפשי נגרם כתוצאה מהמגע הפיזי, או שמא ממפגשו עם המערער באופן כללי. בית המשפט המחוזי דחה את טענות המערער בהקשר זה, ובצדק רב. גרסתו של המערער היא כי האינטראקציה בינו לבין הקטין כללה רק הצעת ממתקים וגלידה, ובנסיבות אלה לא ניתן להעלות על הדעת כי השיחה בין השניים הביאה למצבו הנפשי הסוער של הקטין. אכן, הקטין ציין בחקירתו על ידי חוקרת הילדים כי ראה את המערער בעבר שותה ומעשן וכי ידע שהוא ריצה עונש מאסר בעבר. עם זאת, מקובלת עלינו קביעת בית המשפט המחוזי כי בהינתן שעל פי גרסת המערער הקטין לא ברח מיד כשראה אותו ואף קיים עמו שיחה, אין יסוד להניח כי עצם המפגש בין השניים הוא שעורר את סערת הרגשות אצל הקטין. די בכך אפוא כדי לדחות את טענות המערער בעניין זה.

14. ועל כל אלה יש להוסיף את התפתחות גרסתו של המערער אשר בתחילה בחקירתו הראשונה במשטרה הכחיש כל מעורבות בביצוע העבירה; בחקירתו השנייה גילה טפח מתוך טפחיים; ובבית המשפט לא מסר כל גרסה. התנהלות זו מוסיפה נופך אשמה נוסף על האמור לעיל.

הערעור נדחה אפוא.

ניתן היום, ב' בתמוז התשפ"ג (21.6.2023).

ש ו פ ט

ש ו פ ט

המשנה לנשיאה